

**VERGİ GÜVENLİK ÖNLEMİ OLARAK ÖRTÜLÜ SERMAYE UYGULAMASININ
5520 SAYILI KURUMLAR VERGİSİ KANUNU AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ: ÖRTÜLÜ KAZANÇ YOLUYLA VERGİDEN KAÇINMA**

Zuhal VARDAR¹

ÖZET

Örtülü sermaye, ortaklarının işletmeye sermaye olarak koymaları gereken değerleri, vergisel çıkarlar elde etmek amacıyla borç olarak vermeleri halinde gerçekleşmektedir. Borçlanmanın ortaklardan veya ilişkili diğer kişilerden yapılmış olması, borç miktarının yasalarda belirtilen oranların üzerinde gerçekleşmesi ve borçlanmanın mutlaka işletme için harcanmış olması, örtülü sermayenin zorunlu unsurlarındandır. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 12. Maddesindeki kişilerin tanımına göre, örtülü sermaye kapsamında kabul edilmeyen borçlanmaların öz sermaye oranının nasıl hesaplanacağına ilişkin detaylı ve yoruma mahal vermeyecek şekilde ele alınmıştır. Düzenleme, örtülü sermaye kurumunu mükellef lehine kolaylaştırmış; belirsizlikleri gidererek yargısal ihtilaflara açıklık getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Örtülü Sermaye, Kurumlar Vergisi, Vergi Güvenlik Önlemi

**AS TAX SECURITY MEASURE; EVALUATION OF COVERED CAPITAL
IMPLEMENTATION IN ACCORDANCE WITH THE LAW ON CORPORATE TAX
LAW NO. 5520: AVOIDING TAXES WITH THE COVERED GAIN**

SUMMARY

Implicit capital is realized if the shareholders give their value to the company as a debt in order to obtain taxable interests. The fact that borrowing is made from shareholders or other related persons, the amount of debt exceeds the rates stated in the law, and the borrowing has been spent on the enterprise is one of the mandatory elements of the covered capital. According to the definition of the persons in Article 12 of the Corporate Tax Law No. 5520, it is dealt with in detail and in a way that does not give any comment on how to calculate the equity ratio of borrowings that are not accepted within the scope of covered capital. The regulation facilitated the implicit capital institution in favor of the taxpayer; by clarifying uncertainties and clarifying judicial disputes.

Keywords: Implicit Capital, Corporate Tax, Tax Security Precaution

---

¹Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı Öğrencisi, Sakarya, zuhalvrdr@gmail.com

1. GİRİŞ

Sermaye, bir işletmenin faaliyetine başlayabilmesi veya devam edebilmesi amacıyla ortaklar tarafından işletmeye tahsis edilen üretilmiş mal ve değerler bütünü ifade etmekte olup, Türk Ticaret Kanunu'nda ticaret şirketlerinde sermaye olarak konulabilecek değerler, *nakit sermaye, aynı sermaye ve emek sermayesi* olmak üzere üç grupta ifade edilmiştir².

Öte yandan işletmeler, en önemli ihtiyaçların başında gelen sermayenin yanı sıra borçlanma yoluyla da finansman sağlayabilmektedir. Buna karşın işletmenin, sermaye yapısının, ortaklarından, grup içi şirketlerden, şirketin bağlı olduğu diğer kişilerden temin edilen ve belirli unsurları taşıyan borçlarla oluşturulması halinde örtülü sermaye kavramı ortaya çıkar³.

Örtülü sermaye, ortaklarının işletmeye sermaye olarak koydukları değerleri vergi avantajı sağlamak için borç olarak vermeleri halinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla işletmenin öz sermayesi borçlanma işlemi altında gizlenmektedir. Bu nedenle örtülü sermaye bir peçeleme işlemi olarak tanımlanabilir. Peçeleme işleminde mükellefler, serbest piyasa koşulları içerisinde bir takım anlaşmalar ve işlemler yapmak suretiyle, vergi kanunlarının kendilerine yönelik olarak düzenlemiş olduğu yükümlülüklerden kurtulmaya çalışırlar. Böylelikle gerçek amaç ve düşüncelerini yansıtmayan muvazaalı işlemlerin arkasına gerçek amaçlarını saklarlar. Sonucunda da vergisel yükümlülüklerden tamamen kurtulmayı veya bu yükümlülükleri en aza indirmeyi hedeflerler⁴.

Örtülü sermaye uygulamaları ile de şirketler, fiili bir çalışma olmaksızın kâr elde eder ve finansal tablolarında iyileşme ortaya çıkarırlar. Buna karşın örtülü sermaye uygulamalarının rekabet eşitliği açısından çok çeşitli olumsuz etkileri görülmektedir. Örneğin örtülü sermaye uygulamaları ile vergisel yüklerinin bir kısmından kurtulan şirketler, aynı zamanda aynı sektörde faaliyet gösteren diğer şirketlere nazaran çok daha düşük maliyet ile üretim yapabilme imkânına kavuşurlar. Böylelikle piyasada fiyat avantajına sahip olur ve rekabet üstünlüğünü ele geçirirler⁵. Bununla birlikte örtülü sermaye uygulamalarının en önemli özelliği, borçlanma maliyetinin, toplam gelirden ve dolayısı ile ortaya çıkacak olan vergi matrahından düşülmesidir. Böylelikle şirketler gelirlerini olması gerekenden daha düşük miktarda göstermek ve vergi matrahlarını düşük tutmak imkânına kavuşurlar.

2. ÖRTÜLÜ SERMAYE UYGULAMALARININ TESPİT EDİLME YÖNTEMLERİ

Örtülü sermaye uygulamalarının tek etkisinin mikro anlamda ve şirket üzerinde gerçekleştiğini söyleyebilme imkânı bulunmamaktadır. Örtülü sermaye uygulamalarının hem vergi ve mali sistem üzerinde, hem de rekabetçi piyasa üzerinde çok çeşitli olumsuz etkileri görülmektedir. Bu sebeple tüm dünya ülkelerinde, örtülü sermaye uygulamalarını önlemeye ve kısıtlamaya yönelik çeşitli düzenlemeler ve müeyyideler oluşturulmuştur. Böylelikle örtülü sermaye uygulamalarının makro anlamda ortaya çıkabilecek yıkıcı etkisi en aza indirgenmeye çalışılmıştır.

² Mustafa Çeker, **Türk Ticaret Hukuku**, Karahan Kitabevi, Adana, 2011, s.325.

³ Şükrü Kızılot, **Türk Vergi Hukukunda Örtülü Kazanç ve Örtülü Sermaye**, Ankara, Yaklaşım, 2002, s. 48.

⁴ Hüseyin Işık, **Çok Uluslu Şirketlerde Örtülü Kazanç ve Örtülü Sermaye**, Maliye Bakanlığı Yay., Ankara, 2005, s.262-263.

⁵ Kızılot, s.106

Örtülü sermaye uygulamalarının tespit edilebilmesi için öncelikle, örtülü sermaye uygulamasının varlığı ve daha sonra da miktarının tespit edilmesi gereklidir. Bu hususta uluslararası düzenlemelerde, genel ve özel yöntemlerin bulunduğu görülmektedir. Örtülü sermayenin tespit edilmesi amacıyla uygulanan genel yöntemlerin başında ise emsallere uygunluk ilkesi gelmektedir⁶. Emsallere uygunluk ilkesinde inceleme konusu olan şirket; aynı sektörde aynı veya benzer şartlarla faaliyet gösteren diğer şirketlerle mali ve finansal açıdan karşılaştırılır. Böylelikle sektör bazında şirket eşleştirmeleri yapılır ve borçlanma/öz sermaye oranında ortaya çıkan farklılıklar, örtülü sermaye olarak kabul edilir. Ayrıca emsallere uygunluk ilkesi dışında; vergiden kaçınmayı engelleyici kuralların uygulanması, kanuna karşı hileyi engelleyici kuralların konması, şirketlerin anormal yönetimini, davranış ve tutumlarını tespit etmeye yönelik çalışmaların yapılması gibi yöntemler bulunmaktadır⁷. Örtülü sermaye tespit yöntemlerine yönelik özel yöntemler ise sabit oran uygulaması ve serbest oran uygulaması ve kazançların soyulması olarak sayılabilir.

Türk Vergi Sistemi de 5520 Sayılı KVK ile sabit oran yaklaşımını benimsemiş olmakla birlikte; bu yaklaşıma göre şirketin ortaklarından veya ilişkili kişilerden temin ettiği toplam borçları şirket öz sermayesinin belli bir oranını aşması halinde söz konusu borcun tümüne veya belli bir kısmına isabet eden faiz ödemeleri gider olarak kabul edilmemekte ve kâr dağıtımı hükmünde kabul edilmektedir⁸. Buna karşın piyasa koşulları içerisinde bu oranın denetiminin sağlanması ve tespitlerin yapılması oldukça zordur. Özellikle Türkiye gibi denetim mekanizmasının tüm piyasada ancak sembolik bir oran üzerinde etkili olduğu ekonomilerde, fiili olarak uygulanmasının zor olduğu söylenmelidir. Zira uygulama; özellikle ilişkili kişi kavramı açısından özel bir denetim ve değerlendirme gerektirmektedir.

3. ÖRTÜLÜ SERMAYE UYGULAMASININ 5520 SAYILI KURUMLAR VERGİSİ KANUNU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Türk vergi sisteminde örtülü sermaye müessesesi, işletmelerin sermaye koymak yerine borç vermeyi tercih ederek örtülü yolla vergi matrahını aşındırmayı amaçlayan işlemlerin önlenmesi amacıyla getirilmiş bir vergi güvenlik müessesesidir⁹. Bu anlamda işletmenin temin ettiği borcun 5520 sayılı Kanun'un 12. maddesinde belirtilen şartları taşıması halinde Kanun söz konusu borca çeşitli sonuçlar bağlamıştır.

Örneğin örtülü sermaye niteliğinde borç alan işletme tarafından örtülü sermaye olarak tespit edilmiş olan borçlara faiz ödemesi gerçekleştirebilir. Ancak 5520 sayılı Kanun'un 11. ve 12. maddeleri uyarınca söz konusu ödemeler mali karın hesaplanmasında indirim olarak yer alamaz ve kâr payı veya ana merkeze aktarılan tutar hükmünde sayılır.

Örtülü sermaye ile yapılan faiz ödemesinin gider kaydedilemeyeceği hususunun altında yatan temel unsur ise özsermaye üzerinden ödenen faizlerin gider olarak kabul edilmemesidir¹⁰. Bu nedenle özsermaye üzerinden hesaplanan faizlerin ödenmesi ve kurum kazancından indirim konusu yapılması mümkün değildir. Dolayısıyla şirketin ortaklarından aldığı borçlara isabet eden kur farkı gider unsuru olarak dikkate alınamaz iken faiz ödemeler gider olarak yazılabilir. Ancak KVK açısından bu ödeme kâr payı dağıtımı olarak değerlendirilmektedir. İlgili giderler

⁶ N. Kemal Uyanık, **Örtülü Sermaye, Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Düzenlemeleri**, Ankara, TÜRMÖB Yayınları, 2009, s.39.

⁷ Kızılot, 109.

⁸ Uyanık, s.60.

⁹ Hüseyin Savaş, **Örtülü Sermayede Borçlanma, Yaklaşım**, S.77. Ankara, 1999, s.155.

¹⁰ Emre Kartaloğlu ve Cem TEKİN, **Örtülü Sermaye Ve Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımında Dönem Sonu İşlemleri**, İSMMMO, İstanbul, 2007, s.65.

ticari kazancın hesaplanmasında bir indirim unsuru iken mali kârın tespitinde indirim unsuru olarak dikkate alınmamaktadır.¹¹

Kanunen sayılmış bazı hallerde örtülü sermaye ile ilgili tüm şartlar sağlansa dahi, örtülü sermaye kabul edilmemektedir. Dolayısı ile kanunen belirlenmiş olan bu durumlar şirketlerin lehine bir durum oluşturmaktadır. Bu halleri her ülke kendi düzenlemiş olduğu mevzuat hükümlerine göre belirlemektedir. Türk vergi sistemi açısından bu konuda beş durum düzenlenmiştir. Bu hususta, ilişkili kişilerden alınan borcun, öz sermayenin üç katını aşan kısmı, şirket ortaklarının veya ortaklarla ilişki içerisinde bulunan kişilerin gayri nakdi teminat karşılığında üçüncü şahıslardan gerçekleştirilen borçlar, banka ve finans kurumlarından veya sermaye piyasası aktörlerinden alınan kredilerin aynı şartlarla devredilmesi ile ortaya çıkan borçlanmalar, Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren bankalar tarafından gerçekleştirilen borçlanmalar, diğer finansman kuruluşlarının borçlanmaları örtülü sermaye denetiminden muaf tutulmuşlardır.

4. ÖRTÜLÜ SERMAYE UYGULAMASINA İLİŞKİN ÖRNEK İNCELEME

4.1. Örnek Olay İncelemesi¹²

Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunan Papatya A.Ş. Kozmetik ürünlerinin ticari faaliyeti ile iştigal etmektedir. Kurumun 2017 takvim yılının geçerli ödenmiş sermayesi 20.000.000,00 TL olup, tamamı Orkide A.Ş.’ye aittir.

Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunan Orkide A.Ş. Kozmetik ürünlerinin imalatı faaliyeti ile iştigal etmektedir. Kurumun 2017 takvim yılının geçerli ödenmiş sermayesi 20.000.000,00 TL olup, tamamı Sponge Co. ‘ya aittir. Kanuni ve iş merkezi yurtdışında bulunan Sponge Co. Kozmetik ürünleri için gerekli hammaddelerin ticari faaliyeti ile iştigal etmektedir.

Papatya A.Ş.’nin aktifinde yer alan, kanuni ve iş merkezi yurtdışında bulunan Sponge Co.’ya ait iştirak paylarına ait bilgiler aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Sponge Co İştirak Payları

İtibari Değer	Alış Değeri	Sermaye Payı
6.000.000,00 €	18.000.000,00 TL	0,20

Orkide A.Ş. Sponge Co.’dan 01.03.2017 tarihinde 5.000.000,00 € tutarında kredi kullanmış olup, kredi için 31.12.2017 tarihi itibariyle yapılan faiz tahakkukları ile buna bağlı vergisel yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: Faiz Tahakkukları ve Vergi Yükümlülükleri

Faiz Tahakkuku	300.000,00 €
Döviz Kuru	4,5000 TL/€
Faiz Gideri	1.350.000,00 TL
Kurumlar Vergisi Kesintisi	98.000,00 TL
Kur Farkı Gideri	2.000.000,00 TL

Orkide A.Ş., 1.350.000,00 TL faiz gideri ve 2.000.000,00 TL kur farkını, 2017 takvim yılı kurum kazancının değerlendirilmesinde doğrudan gider olarak hesaplanmıştır. Orkide A.Ş faiz gideri üzerinden Aralık 2017 döneminde hesapladığı kurumlar vergisi kesintisi tutarını

¹¹ Savaş, s.157.

¹² İsmail Onay, Örtülü Sermaye, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul, 2017.

anılan dönemde beyan edip ödemiştir. Orkide A.Ş.'nin 01.01.2017 tarihli öz sermayesi 20.000.000,00 TL'dir. Belli başlı tarihler itibariye geçerli döviz kurları aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Döviz Kurları

Tarih	Döviz Kuru
01.03.2017	4,0000 TL/€
31.12.2017	4,5000 TL/€

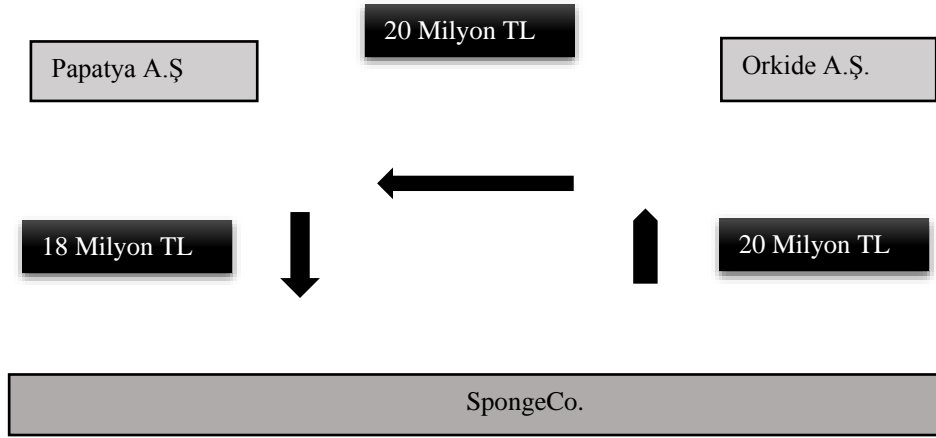
4.2. Bulgular

Ortaklık İlişkisi Yönünden:

Ortaklık, bir işletmenin ortak olduğu işletmeler ile işletmeye ortak olan gerçek kişileri, aynı zamanda işletmelerin birbirleri ile olan ilişkisini ifade etmektedir. Bu kriter ile ilgili herhangi bir ortaklık payı sınırı bulunmamakla birlikte, İMKB'de işlem gören şirketlerin hisselerinin satın alınması durumunda, bu tür işletmelerden yapılan borçlanmalarda, hisse ortaklık payının en az %10 olması halinde örtülü sermayeden söz etmek mümkündür¹³. Bu örnekte yer alan verilerden görüldüğü üzere Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunan Orkide A.Ş. deterjan ürünlerinin imalatı faaliyeti ile iştigal etmektedir. Kurumun 2017 takvim yılının tamamı için geçerli ödenmiş sermayesi 20.000.000,00 TL olup, tamamı Sponge Co'ya aittir. Orkide A.Ş. Sponge Co'dan 01.03.2017 tarihinde 6.000.000,00 € tutarında kredi kullanılmıştır.

Öz Sermayenin Tespiti Yönünden:

Orkide A.Ş., Papatya A.Ş. ve Sponge Co.'nun birbirleri ile olan ortaklık ilişkisi aşağıdaki şemada özetlenmiştir.

Şekil 1: Ortakla İlişkisi

Bu anlamda görünen öz sermaye yönünden Orkide A.Ş.'nin 2018 hesap dönemi başı itibariyle VUK hükümlerine göre tespit edilen öz sermayesi 20.000.000,00 TL'dir.

Gerçek öz sermaye yönünden ise Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunan Papatya A.Ş.'nin 2017 takvim yılının tamamı için geçerli ödenmiş sermayesi 20.000.000,00 TL olup, tamamı Orkide A.Ş.'ye aittir.

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunan Orkide A.Ş.'nin 2017 takvim yılının tamamı için geçerli ödenmiş sermayesi 20.000.000,00 TL olup, tamamı Sponge Co.'ya aittir. Papatya

¹³ 1 Seri Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği md.12.1.1., 03/04/2007 tarih, 26482 sayılı Resmi Gazete, <https://www.gib.gov.tr/node/87461> (Erişim Tarihi: 10.04.2019).

A.Ş.'nin aktifinde yer alan, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan Sponge Co'ya ait iştirak paylarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Tablo 4: Yurt Dışında Bulunan Sponge Co'ya Ait İştirak Paylarına İlişkin Bilgiler

İtibari Değer	Alış Değeri	Sermaye Payı
6.000.000,00 €	18.000.000,00 TL	0,20

Mükelleflerin vergi yasalarının doğrudan kapsamadığı bir hukuki biçim ile serbest piyasa şartları altında işlemler yaparak vergi kanunlarınca getirilen yükümlülüklerden kurtulması peçeleme olarak karşımıza çıkmaktadır¹⁴. Bu kapsamda örnek olayda yer verilen sermaye paylarına bakıldığında, Sponge Co'nun 20.000.000,00 TL karşılığı sermayesinin tamamı, Orkide A.Ş. üzerinden Papatya A.Ş.'ye aktarılmış ve 18.000.000,00 TL'si Sponge Co'ya geri dönmüştür. Böylece Sponge Co'dan sermaye olarak çıkan net tutar 2.000.000,00 TL'dir. Papatya A.Ş.'nin 20.000.000,00 TL lik ödenmiş sermayesinin 18.000.000,00 TL'si bu yönüyle fiktiftir.

18.000.000,00 TL tutarındaki fiktif sermayenin, öz sermaye kalemleri arasında çıkartılması, gerçek durumu değiştirmeyecektir. Gerçek durumu gerek Orkide A.Ş.'nin gerekse de Papatya A.Ş.'nin ödenmiş sermayesinin (20.000.000,00-TL – 18.000.000,00-TL) 2.000.000,00 TL olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Ortak ve ortakla ilişkili kişilerden alınan borçlar dönem başındaki öz sermayenin üç katını aşması durumunda örtülü sermaye olarak değerlendirilmektedir.¹⁵ Orkide A.Ş.'nin 01.01.2017 tarihli öz sermayesi 20.000.000,00 TL'dir. Öz sermaye kalemlerinden fiktif olan 18.000.000,00 TL'nin çıkartılması neticesinde gerçek öz sermaye (20.000.000,00 TL – 18.000.000,00 TL =) 2.000.000,00 TL'dir.

Bu itibarla Orkide A.Ş.'nin ortak veya ilişkili kişilerden aldığı borçların (2.000.000,00-TLX3) 6.000.000,00 TL'yi aşan kısmı örtülü sermaye olarak değerlendirilecektir.

Borcun Tespiti:

Ortak ve ilişkili kişiden alınan borçların dönem başı özsermayenin üç katını aşması halinde, ilgili döneme isabet eden borcun, oranın üstünde kalan kısmı örtülü sermaye olarak dikkate alınarak ¹⁶. Bu anlamda Orkide A.Ş. Sponge A.Ş.'den 01.03.2017 tarihinde 5.000.000,00-€ tutarında kredi kullanmıştır. Döviz üzerinden alınan borçlarda borç/öz sermaye hesabı yapılırken, borcun alındığı tarihte geçerli olan kur esas alınır¹⁷. Kullanılan kredinin 01.03.2017 tarihli döviz kuru esas alınarak tespit edilen TL karşılığı (5.000.000,00-€ X 4,0000 TL/€) 20.000.000,00 TL'dir.

¹⁴ Selim KANETİ, **Vergi Hukuku**, İÜHF Yayınları, İstanbul, 1987, s.45.

¹⁵ 1 Seri Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği md.12.1.5., (Erişim Tarihi: 10.04.2019).

¹⁶ 1 Seri Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği md.12.1.5., (Erişim Tarihi: 10.04.2019).

¹⁷ 1 Seri Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği md.12.1.5., (Erişim Tarihi: 10.04.2019).

Örtülü Sermaye Tutarının Tespiti:

Ortak ve ilişkili kişiden alınan borçlar, hesap dönemi başındaki öz sermayenin üç katını aşması halinde örtülü sermaye olarak kabul edilmektedir. Yapılan açıklamalar çerçevesinde Orkide A.Ş.'nin Sponge Co. 'dan yaptığı borçlanmanın örtülü sermayeye isabet eden kısmı aşağıdaki tabloda hesaplanmıştır

Tablo5: Orkide A.Ş.'nin Sponge Co'dan Borçlanmasının Örtülü Sermayeye Kısmı

Öz Sermaye	A	2.000.000,00 TL
Üç Kat	$B=A*3$	6.000.000,00 TL
Borç Tutarı	C	20.000.000,00 TL
Örtülü Sermaye	$D=C-B$	14.000.000,00 TL
Oran	$E=D/C$	0,70

Yapılan hesaplamalardan da anlaşılacağı üzere, Sponge Co'dan yapılan borçlanmanın yüzde 70'i örtülü sermayedir.

Örtülü Sermaye Faizi ve Kur Farkının Tespiti:

Sorudaki veriler çerçevesinde, örtülü sermayeye konu borçlar üzerinden hesaplanan aylık faiz ve kur farkı tutarları aşağıdaki tabloda hesaplandığı şekliyledir:

Tablo 6: Aylık Faiz Ve Kur Farkı Tutarları

Toplam Faiz	A	1.350.000,00 TL
Toplam Kur Farkı	B	2.000.000,00 TL
Oran	C	0,70
Örtülü Sermaye Faizi	$D= A*C$	945.000,00TL
Örtülü Sermaye Kur Farkı	$E=B*C$	1.400.000,00TL

Yapılan hesaplamalardan da anlaşılacağı üzere, örtülü sermaye kullanımına bağlı kanunen kabul edilmeyen gider tutarı 2.345.000,00 TL'dir.

4.3. Değerlendirme

Kurumlar Vergisi Yönünden:

Örtülü sermaye üzerinden ödenen faiz, kur farkı vb. giderler kurum kazancı tespitinde indirim tabii tutulmaz¹⁸. İlgili borcun örtülü sermayeye isabet eden kur farkı ve faiz giderleri, örtülü sermaye kapsamında değerlendirilerek, kurum kazancından indirilmesi mümkün olmamaktadır¹⁹.

Yapılan açıklamalar neticesinde, toplam 2.345.000,00 TL faiz ve kur farkı giderlerinin 2017 yılında kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Kar Dağıtım Kesintisi Yönünden:

Kur farkı hariç, örtülü Sermaye üzerinden hesaplanan faiz ve benzeri ödemeler, hem borç alan hem de borç veren tarafından, örtülü sermaye şartlarının gerçekleştiği hesap döneminin son günü itibariyle, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları'nın uygulanmasında dağıtılmış kar payı veya dar mükellefler için ana merkeze aktarılan tutar sayılır²⁰.

¹⁸ KVK md. 11/1-b.

¹⁹ 1 Seri Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği md.12.3., (Erişim Tarihi: 10.04.2019).

²⁰ KVK md. 12/7; 1 Seri Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği md.12.4.2., (Erişim Tarihi: 10.04.2019).

Yapılan açıklamalar çerçevesinde Aralık 2017 dönemine ilişkin olarak yapılması gereken kurumlar vergisi kesintisi aşağıdaki tabloda hesaplanmıştır.

Tablo 7: Aralık 2017 Döneminde Yapılması Gereken Kurumlar Vergisi Kesintisi

Örtülü Sermaye Faizi	A	945.000,00 TL
Kesinti Oranı	B	0,15
Kesinti Matrahı	$C=A/(1-B)$	803.250,00TL
Kesinti Tutarı	$D=C*B$	120.487,50TL

Aralık 2017 dönemine ilişkin olarak yapılacak kar payı kesintisi için, daha önce yapılan alacak faizi kesintisi tutarı olan (945.000,00 TL*0,10= 94.500,00 TL) mahsup edilebilecektir²¹.

Örtülü Sermaye uygulamasında ortak ve ilişkili kişiden alınan borçlar, dönem başı özsermayenin 3 katının aşılması durumunda örtülü sermaye şartları oluşmakta olup, mükelleflerin, üç kat testini aşmak için şirkete koydukları sermayenin, dolaylı ortaklık ilişkileri yolu ile fiilen sermayeyi koyan işletmeye geri dönmesi halinde, gerçek durumun da dikkate alınması gerekmektedir.

5. SONUÇ

Şirketin sermaye yapısının, şirketin ortaklarından, grup içi şirketlerden, şirketin bağlı olduğu diğer kişilerden veya şirket ile yapay olarak ilişkisi bulunan kişilerden temin edilen ve belirli unsurları taşıyan borçlarla oluşturulmasını ifade eden örtülü sermaye kavramı, Türk Vergi Sistemi'ne ilk olarak 1949 tarihli 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ile girmiş olup 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 12. maddesi “örtülü sermaye” uygulamasını mükellef lehine kolaylaştırmış; belirsizlikler giderilerek yargısal ihtilaflara açıklık kazandırmıştır.

TTK'da da örtülü sermayeyi engelleyici hükümlerin yer alması ile KVK ve GVK uygulaması yönünden mevzuat birliği desteklenmiştir. Ancak kanunlarda cezalandırıcı düzenlemeler yerine sıklıkla caydırıcı hükümlere yer verilmesi, sistemin örtülü sermaye ve kazanç dağıtımını engellemekten uzak kalmasına neden olmuştur. Bununla birlikte örtülü kazanç dağıtımını Kanun'da sadece sermaye şirketleri için öngörülmüştür. Buna karşın sermaye şirketi dışındaki mükelleflerce dağıtılan örtülü kazançların kurumlar vergisinden indirilemeyeceği yönünde değişiklik yapılması amaca daha fazla hizmet edecektir.

KAYNAKÇA

1 Seri Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği md.12.1.1., 03/04/2007 tarih, 26482 sayılı Resmi Gazete, <https://www.gib.gov.tr/node/87461> (Erişim Tarihi: 10.04.2019).

ÇEKER, M. (2011). *Türk Ticaret Hukuku*, Karahan Kitabevi, Adana.

İŞİK, H. (2005). *Çok Uluslu Şirketlerde Örtülü Kazanç ve Örtülü Sermaye*, Maliye Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Kaneti, S. (1987). *Vergi Hukuk*, İÜHF Yay., İstanbul.

Kartaloğlu, E. ve Tekin, C. (2007). *Örtülü Sermaye Ve Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımında Dönem Sonu İşlemleri*, İSMMM, İstanbul.

Kızılot, Ş. (2002). *Türk Vergi Hukukunda Örtülü Kazanç ve Örtülü Sermaye*, Ankara, Yaklaşım.

²¹ 1 Seri Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği md.12.5., (Erişim Tarihi: 10.04.2019).

- Onay, İ. (2017). *Örtülü Sermaye*, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul.
- Savaş, H. (1999). *Örtülü Sermayede Borçlanma*, Yaklaşım, S.77. Ankara.
- Uyanık, N. K. (2009). *Örtülü Sermaye, Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Düzenlemeleri*, Ankara, TÜRMOB Yayınları.